

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Географічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра географії та менеджменту туризму

(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан географічного факультету
Мирослав ЗАЯЧУК
«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

Соціально-економічна географія світу

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вбіркова

(вказати: обов'язкова/вбіркова)

Освітньо-професійна програма Міжнародний туризм, Туризм і сфера гостинності
(назва програми)

Спеціальність _____ ІЗ "Туризм та рекреація"
(вказати: код, назва)

Галузь знань _____ І "Транспорт та послуги"
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський)
(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Факультет _____ Географічний
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання _____ українська
(вказати: якими мовами читається дисципліна)

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Фізична географія світу» складена відповідно до освітньої програми «Міжнародний туризм» та «Туризм та сфера гостинності».

Розробник: доц. *Заячук Оксана Григорівна*, доцент кафедри географії та менеджменту туризму, к.геогр.н.

Викладач, що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:
Заячук Оксана Григорівна, доцент кафедри географії та менеджменту туризму, канд. геогр. наук

Затверджено на засіданні кафедри географії та менеджменту туризму
Протокол № 1 від «26» серпня 2025 року

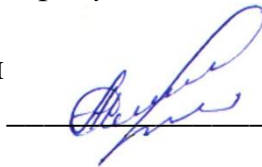
Завідувач кафедри географії
та менеджменту туризму

Олександр КОРОЛЬ

Схвалено навчально-методичною радою географічного факультету
Протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Голова навчально-методичної ради
географічного факультету

Наталя АНДРУСЯК

Мета навчальної дисципліни. полягає у формуванні в здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань з соціально-економічної географії світу, забезпеченні практичних навичок у роботі з політичною картою, її номенклатурою; у розумінні зв'язку між соціально-економічним розвитком та розвитком сфери туризму. Основними завданнями є: - навчити використовувати здобуті знання у практичній діяльності; - довести необхідність та значення отриманих під час вивчення дисципліни знань з фізичної та соціально-економічної географії у сучасному житті та людини загалом та фахівця практично зокрема..

Пререквізити: вихідна дисципліна

Результати навчання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має поглибити набуття таких компетентностей:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

СК21. Здатність аналізувати територіальне поєднання рекреаційно-туристичних ресурсів, господарства та інфраструктури за формами та видами туризму

Програмні результати навчання:

ПРН2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук

ПРН27. Пояснювати спеціалізацію туризму на основі аналізу територіального поєднання рекреаційно-туристичних ресурсів, господарства та інфраструктури

ПРН33. Знати економіко-географічні особливості країн світу, що визначають їхню країнознавчу характеристику та спеціалізацію в міжнародному туризмі. Уміти аналізувати дані про природу, культуру, історію та туристичну інфраструктуру країни як чинники туризму; виявляти їхній вплив на розвиток і спеціалізацію туризму тих або інших туристських регіонів і країн (ОП Міжнародний туризм).

Студенти також мають

розуміти: - закономірності соціально-економічного розвитку країн, міжнародної економіки, механізми реалізації цілей міжнародних організацій відповідно до їх типів;

знати:

□ економіко-географічні особливості регіонів та країн світу, що визначають їх спеціалізацію в міжнародному туризмі;

- системи суспільно-географічних чинників, їх вплив на просторову організацію та формування туристичних послуг;
 - основні причини виникнення глобальних проблем людства та шляхи їх розв'язання
- уміти:
- аналізувати соціально-економічні показники (ВВП, ВНД, ІЛР ...), туристичну інфраструктуру країн, як чинника розвитку туризму;
 - виявляти вплив соціально-економічного рівня розвитку регіону чи країни на розвиток туристичної інфраструктури країни чи регіону;
 - орієнтуватись в політичній карті,
 - практично використовувати здобуті географічні знання, застосовувати принципи критичного аналізу до ключових теорій соціально-економічного розвитку території;
 - встановлювати залежність між, соціально-економічним рівнем розвитку країн і регіонів та розвитком туризму; - розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку та взаємодії соціально-економічних процесів і туристичної галузі

Опис навчальної дисципліни Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <i>Санаторно-курортна рекреація</i>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	3,0	90	2	16	14	-	-	60	-	залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Політична карта світу та її формування	13	2	5			6
Тема 2. Типологія країн світу	10	2				8
Тема 3. Світове господарство та національна економіка	12	2	2			8
Разом за ЗМ1	35	6	7			22
Змістовий модуль 2.						
Тема 4. Основні демографічні процеси світу. Природний та механічний рух населення	13	2	3			8
Тема 5. Етнічний та релігій	12	2				10

ний склад населення світу						
Тема 6. Розселення населення. Урбанізація та урбанізаційні процеси.	18	4	4			10
ТЕМА 7. Глобальні проблеми світу	12	2				10
Разом за ЗМ2	55	10	7			38
Усього	90	16	14			60

Тематика лекційних занять із переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1	Тема 1. 1. Політична карта світу. Базові поняття 2. Основні періоди та етапи формування політичної карти світу 3. Столиці держав, як елемент політичної карти світу
	Тема 2. Типологія країн світу 1. Типологія держав за формою правління 2. Типологія держав за формою державного устрою 3. Типологія держав за рівнем соціально-економічного розвитку 4. Класифікація країн за Індексом людського розвитку 5. Політичні та економічні системи країн світу.
	Тема 3. Світове господарство та національна економіка 1. Міжнародний географічний поділ праці 2. Секторальна модель економіки 3. Національна економіка
	Тема 4. Основні демографічні процеси світу. 1. Чисельність і розміщення населення світу. 2. Природний рух населення. 3. Механічний рух населення. 4. Демографічна політика
	Тема 5. Етнічний та релігійний склад населення світу 1. Світові релігії 2. Місцеві релігії та вірування 3. Етнічний склад населення
	Тема 6. Розселення населення. Урбанізація та урбанізаційні процеси. 1. Розміщення населення світу 2. Урбанізаційні процеси 3. Теорія нового урбанізму
	Тема 7. Глобальні проблеми людства 1. Поняття про глобальні проблеми та їх класифікація 2. Проблема збереження миру на Землі. 3. Демографічна проблема 4. Продовольча проблема 5. Соціальні проблеми 6. Екологічні проблеми 7. Енергетична та сировинна проблеми.

Тематика практичних занять

№ з/п	Назва теми	
1	<p>Назва: Політична карта світу та географія головних туристичних дестинацій.</p> <p>Завдання: Набути навичок роботи з політичною картою світу, вивчити країни та їхні столиці в межах туристичних макрорегіонів, проаналізувати візові режими та транспортну доступність.</p> <p>Результати: Знати країни та столиці світу, їх розташування.</p>	
2	<p>Назва: Місце туризму у світовому господарстві та національних економіках.</p> <p>Завдання: Навчитися оцінювати економічну ефективність туризму для країни, розуміти поняття туристичного мультиплікатора та аналізувати вплив глобалізації на національні ринки послуг</p> <p>Результати:</p>	
3	<p>Назва: Основні демографічні процеси світу</p> <p>Завдання: Навчитися аналізувати показники природного та механічного руху населення, визначати типи відтворення та оцінювати вплив міграційних процесів на розвиток міжнародного туризму.</p> <p>Результати: Обчислювати демографічні коефіцієнти, інтерпретувати демографічну політику країн, прогнозувати зміни на туристичних ринках залежно від вікової структури населення.</p>	
4	<p>Назва: Світові міста та процеси глобальної урбанізації</p> <p>Завдання: Ознайомитися з критеріями виділення світових міст, вивчити їхню класифікацію (GaWC), проаналізувати географію найбільших мегаполісів та їхню роль у глобальному управлінні</p> <p>Результати: Знати основні визначення та поняття теми, вміти показувати на карті мегаполіси, агломерації (відповідно до переліку), світові міста</p>	

Самостійна робота

Обов'язковим елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студентів. Методика самостійного вивчення дисципліни базується: на опрацюванні лекційного матеріалу, підготовці до практичних занять, роботі з нормативно-правовими матеріалами, опрацюванні матеріалів дистанційного курсу з дисципліни «Фізична географія світу» на платформі moodle, самоперевірка студентом власних знань при підготовці до поточного і підсумкового контролю знань. Питання з тем самостійного опрацювання включаються до тестових завдань двох змістовних модулів.

№ Назва теми	К-сть годин
Підходи різних авторів до макрорегіоналізації країн та регіонів світу. Залежні та спірні території на політичній карті світу	6
Території з спеціальним статусом. Столиці країн світу на політичній карті, їх функції та причини перенесення	8
Секторальна модель економіки та її основні характеристики. Первинний, вторинний, третинний сектор	8
Людство як компонент природи Землі та чинник її диференціації. Походження людини та шляхи її розселення.	8
Поширення локальних релігій у світі. Центри паломництва світових релігій	10
Зростаюча роль демографічних та продовольчих проблем світу	10
Географія збройних конфліктів	10
Всього	60

Методи навчання

1. Під час викладання даної навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:
2. словесні методи (лекція, розповідь, бесіда, консультація, дискусія, проблемна ситуація тощо),
3. практичні заняття (підготовка презентацій та семінарів),
4. електронне онлайн-навчання (мультимедійні, дистанційні методи з використанням платформи MOODLE і Google-Meet),
5. самостійна робота за програмою навчальної дисципліни.

Система контролю та оцінювання

Методи контролю:

- усний (доповіді здобувачів вищої освіти під час практичного заняття, захист презентації);
- тестовий (до змістових модулів 1, 2 та підсумковий), що здійснюється на платформі MOODLE.

Форма контролю: залік (підсумкове тестування).

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять і має на меті перевірку знань здобувачів вищої освіти з окремих тем шляхом виконання конкретних завдань. Кількість передбачених балів за різні види робіт зазначені в системі дистанційного навчання MOODLE, куди студенти завантажують виконані роботи чи презентації, і де здійснюється тестовий контроль, та оголошуються під час усних доповідей безпосередньо на занятті (і виставляються в MOODLE). Матеріал, винесений на самостійне опрацювання, включений до тестів модульного і підсумкового контролю.

Тестові завдання різних форм розроблені до змістових модулів і покликані перевірити рівень засвоєння теоретичного матеріалу, здатності осмислити і відтворити зміст даної частини дисципліни.

Загалом весь матеріал поділений на два змістових модулі, які передбачають поступове накопичення балів упродовж семестру: ЗМ1 і ЗМ2 передбачає накопичення по 30 балів (по 15 балів – виконання практичних робіт (презентацій) і тестовий контроль), підсумковий модуль – 40 балів, що в сумі складає 100 балів за семестр.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали).

Критерії оцінювання за основними видами робіт – [завантажити](#) >>>

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна на самостійна робота)							Кількість балів (залік)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
7	7	8	8	7	7	8	40	100
30			30					

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90-100)	Зараховано
	B (80-89)	
	C (70-79)	
	D (60-69)	
	E (50-59)	
Незараховано	FX (35-49)	незараховано з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незараховано) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

Питання до теми 1.

1. Як саме поняття «державний суверенітет» трансформується в умовах сучасної глобалізації та діяльності міжнародних організацій? (Це питання змушує задуматися, чи залишається держава абсолютно незалежною сьогодні).
2. Яким чином різниця між поняттями «країна», «держава» та «територія» впливає на правовий статус мешканців цих об'єктів?
3. Чому сучасна політична карта світу не є статичною, і які головні чинники змушують її кордони змінюватися навіть у XXI столітті?
4. Яку роль відіграла епоха Великих географічних відкриттів у зміні балансу сил на тогочасній політичній карті?
5. Порівняйте вплив Першої та Другої світових воєн на політичну карту: яка з них спричинила більш радикальні зміни у формі правління та територіальному устрої держав?
6. Як розпад великих імперій у XX столітті (наприклад, Британської чи Радянської) вплинув на виникнення нових регіональних конфліктів?
7. Які особливості характеризують «новітній» етап формування карти, і чи можна вважати його завершеним?
8. Чому деякі держави приймають рішення про перенесення столиці вглиб країни або у спеціально побудовані міста (як-от Бразилія чи Нур-Султан)?
9. Яким чином функція столиці як політичного центру може вступати в конфлікт з її роллю як економічного чи культурного хабу?
10. У чому полягає стратегічне значення географічного розташування столиці для національної безпеки та цілісності держави?

Питання до теми 2.

1. Як наявність монархічної форми правління (наприклад, у Великій Британії, Таїланді чи ОАЕ) впливає на формування туристичного бренду країни та залучення відвідувачів?
2. У чому полягають основні ризики для міжнародних туристичних операторів при роботі в країнах з нестабільними республіканськими режимами або в умовах частої зміни політичної еліти?
3. Яким чином федеративний устрій держави (наприклад, Німеччини або США) може ускладнювати або, навпаки, покращувати управління туристичною галуззю на регіональному рівні?
4. Порівняйте можливості розвитку внутрішнього туризму в унітарних та федеративних державах: де місцеві громади мають більше важелів для просування своїх дестинацій?
5. Чому країни «Великої сімки» (G7) залишаються основними країнами-донорами туристичних потоків, і які економічні чинники стимулюють їхніх громадян до активних подорожей?
6. Які специфічні бар'єри (інфраструктурні, безпекові, сервісні) постають перед студентом-менеджером при розробці турпродукту в країнах, що розвиваються?
7. Проаналізуйте кореляцію між високим рівнем Індексу людського розвитку та якістю сервісу в індустрії гостинності: чи завжди високий ІЛР гарантує кращий досвід для туриста?

8. Як низькі показники тривалості життя та рівня освіти (складові ІЛР) у певних регіонах світу впливають на формування негативного іміджу цих територій для міжнародного туризму?
9. Політичні та економічні системи країн світу
10. Як перехід від планової до ринкової економічної системи в країнах Центральної та Східної Європи вплинув на інтеграцію цих країн у світовий туристичний простір?
11. У чому полягають особливості ведення туристичного бізнесу в країнах з авторитарними політичними системами, і які етичні дилеми можуть виникати при цьому у міжнародних компаній?

Питання до теми 3.

1. Як сучасна глобалізація світового господарства змінила структуру міжнародного туристичного попиту та пропозиції? Вплив ТНК (транснаціональних корпорацій — готельних мереж, авіакомпаній) на уніфікацію туристичних послуг.
2. Яким чином інтеграція національних економік у світовий ринок послуг впливає на відкритість кордонів та спрощення візових режимів?
3. У чому полягає роль міжнародного туризму як «невидимого експорту» в платіжному балансі сучасної держави?
4. Як надходження від іноземних туристів допомагають країні перекривати дефіцит бюджету.
5. Чому для малих острівних держав туристична галузь часто стає основою національної економіки, і які ризики несе така вузька спеціалізація?
6. Поняття «монокультурності» економіки та залежність від зовнішніх шоків (пандемій, криз).
7. Як рівень розвитку національної транспортної інфраструктури (залізниця, лоукост-хаби) визначає конкурентоспроможність країни на світовому ринку туризму?
8. Яким чином державна політика протекціонізму або лібералізму в національній економіці може стимулювати або стримувати розвиток внутрішнього туризму?
9. Як коливання валютних курсів у світовій валютній системі впливають на перерозподіл туристичних потоків між країнами? Чому девальвація національної валюти може зробити країну привабливішою для іноземців, але обмежити виїзний туризм для власних громадян.
10. Як цифровий розвиток світового господарства (Booking, Airbnb, цифрові валюти) змінює роль національних посередників (туроператорів) у сучасній економічній системі?

Питання до теми 4.

1. Як нерівномірність розселення населення (концентрація в мегаполісах та прибережних зонах) впливає на формування глобальних туристичних хабів та перевантаження популярних дестинацій (овертуризм)?
2. Чому країни з найбільшою чисельністю населення (Китай, Індія) зараз розглядаються як найбільш перспективні ринки-донори для світового туризму, і які специфічні потреби мають туристи з цих регіонів?
3. Яким чином процес «старіння нації» у розвинених країнах (Європа, Японія) сприяє зростанню сегменту срібного туризму (подорожей для людей похилого віку) та які вимоги це ставить до туристичної інфраструктури?

4. Як високі темпи природного приросту в країнах Африки та Латинської Америки вплинуть на структуру внутрішнього та молодіжного туризму в цих регіонах у найближчі десятиліття?
5. Проаналізуйте феномен «VFR-туризму» (Visiting Friends and Relatives): як масштабна трудова міграція з України чи країн Азії стимулює розвиток авіаперевезень та попит на туристичні послуги в обох напрямках?
6. Як внутрішня міграція «село–місто» (урбанізація) змінює психологію споживача, перетворюючи відпочинок на природі (екотуризм, агротуризм) на дефіцитний і затребуваний продукт?
7. Яким чином сучасні «цифрові кочівники» (digital nomads) стирають межу між механічним рухом населення та тривалим туризмом, і як країни адаптують свою політику під цей тип мігрантів?
8. Як державна політика стимулювання народжуваності або підтримки багатодітних родин впливає на розвиток сегменту сімейного відпочинку в національній економіці?
9. У чому полягає зв'язок між міграційною політикою держави (лібералізація візового режиму для іноземців) та її здатністю конкурувати за глобальні туристичні потоки?
10. Як демографічна політика Китаю (перехід від «однієї дитини» до стимулювання народжуваності) у довгостроковій перспективі може змінити типовий портрет китайського туриста у світі?

Питання до теми 5.

1. Як релігійний склад населення впливає на географію паломницького туризму (наприклад, роль хаджу в Саудівській Аравії або Ватикану в Європі) та які економічні вигоди й виклики це створює для приймаючих країн?
2. У чому полягає різниця в мотивації між «релігійним туристом» (паломником) та «туристом-глядачем» при відвідуванні об'єктів світової спадщини ЮНЕСКО, що мають сакральне значення?
3. Як етнічна строкатість певного регіону (наприклад, Індії чи Африканського Рогу) може стати «ресурсом» для розвитку етнотуризму, і де проходить межа між популяризацією культури та її комерціалізацією?
4. Яким чином концепція «діаспорального туризму» (відвідування батьківщини предків) впливає на туристичні потоки до країн з великою кількістю емігрантів (Ірландія, Україна, Італія)?
5. Як знання релігійних норм (харчові обмеження «халяль» чи «кошер», дрескод, правила поведінки в храмах) впливає на якість сервісу в міжнародних готельних мережах та лояльність клієнтів?
6. У чому полягає роль міжнародного туризму як інструмента подолання етнічних стереотипів та релігійної нетерпимості в сучасному світі?
7. Як етнорелігійні конфлікти впливають на «туристичний імідж» країни та скільки часу зазвичай потрібно для відновлення туристичного потоку після стабілізації ситуації (на прикладі Балкан чи Близького Сходу)?
8. Чому розуміння етнічного складу прикордонних територій є важливим для менеджерів з туризму при плануванні транскордонних маршрутів у зонах «заморожених» конфліктів?
9. Як домінування певних релігійних систем (наприклад, ісламу на Близькому Сході чи буддизму в Південно-Східній Азії) формує календар туристичних сезонів (свята, пости, фестивалі)?

10. Проаналізуйте, як процеси секуляризації (зниження ролі релігії) у розвинених країнах змінюють використання колишніх культових споруд: від місць поклоніння до об'єктів культурного та подієвого туризму.?

Питання до теми 6.

1. Як нерівномірність розміщення населення світу (концентрація в "ойкумені") визначає географію основних туристичних магістралей та потоків?
2. Чому території з низькою густиною населення (тундра, пустелі, високогір'я) у XXI столітті стають дедалі привабливішими для елітарного туризму, і які економічні наслідки це має для місцевих громад?
3. У чому полягає відмінність між класичною урбанізацією та «туристичною урбанізацією» (на прикладі міст-курортів на кшталт Анталії чи Лас-Вегаса)?
4. Як процес «хибної урбанізації» в країнах, що розвиваються, впливає на безпеку іноземних туристів та формування негативного іміджу туристичних дестинацій та навпаки?
5. Яким чином стрімка урбанізація та зростання мегаполісів сприяють виникненню «овертуризму» (надмірного туризму) і як це змінює ставлення місцевих мешканців до відвідувачів?
6. Як розвиток «розумних міст» (Smart Cities) в межах урбанізаційних процесів полегшує навігацію та споживання послуг для сучасного індивідуального туриста?
7. Як процеси субурбанізації (відтік населення у передмістя) впливають на розвиток заміських готельних комплексів та рекреаційних зон «вихідного дня»?
8. Яку роль відіграє джентрифікація (оновлення занедбаних міських кварталів) у створенні нових арт-об'єктів та привабливих туристичних локацій у великих містах?
9. Проаналізуйте, як формування світових міст (London, Tokyo, New York) як фінансових центрів стимулює розвиток сегменту МІСЕ-туризму (ділових зустрічей та конференцій).
10. Чому дезурбанізація (відтік людей у сільську місцевість) у розвинених країнах створює нові можливості для сталого та агротуризму?

Питання до теми 7.

1. Як унікальна флора (наприклад, цвітіння сакури в Японії або долина нарцисів в Україні) може стати головним чинником сезонного туристичного попиту?
2. Чому сафарі-тури в країнах Східної Африки вважаються одним із найдорожчих та найпопулярніших видів екологічного туризму?
3. Яку роль відіграють тропічні дощові ліси (Амазонія, басейн Конго) у розвитку наукового та пригодницького туризму?
4. Які природні цикли в саванах (наприклад, велика міграція антилоп гну) створюють пікові навантаження на туристичну інфраструктуру регіону?
5. У чому полягає концепція сталого туризму (sustainable tourism), і як вона допомагає зменшити шкоду, яку масовий туризм завдає вразливим екосистемам?
6. Наведіть приклади негативного впливу туристів на флору та фауну (наприклад, руйнування коралів, турбування тварин у період розмноження, занесення інвазійних видів).

7. к глобальне потепління та танення льодовиків змінюють географію гірсько-лижних та прибережних курортів, і які DESTИНАЦІЇ можуть зникнути з карти світу до кінця ХХІ століття?
8. У чому полягає суперечність між зростанням авіаперевезень (як драйвера туризму) та необхідністю скорочення викидів вуглецю для запобігання кліматичній катастрофі?
9. Яким чином поширення міжнародного тероризму та локальних збройних конфліктів впливає на формування "зон ризику" для туристів та перерозподіл світових туристичних потоків?
10. Чи може міжнародний туризм виступати як інструмент "м'якої сили" (soft power) та народної дипломатії у запобіганні глобальним конфліктам?
11. Як загроза глобального голоду та нестача питної води в країнах, що розвиваються (наприклад, у регіоні Африки чи Південної Азії), обмежують розвиток міжнародного туризму в цих регіонах?
12. Які уроки винесла світова туристична індустрія з пандемії COVID-19, і як змінилися стандарти безпеки та психологія мандрівника в умовах глобальних біологічних загроз?
13. Чи сприяє міжнародний туризм подоланню економічної прірви між "Багатою Північчю" та "Бідною Півднем", чи він лише поглиблює нерівність через вивезення прибутків (економічний витік) великими ТНК?
14. Як проблема цифрового розриву (недостатній доступ до інтернету в окремих регіонах) впливає на конкурентоспроможність національних туристичних продуктів у глобальній мережі?

Зарахування результатів неформальної освіти

Неформальна/інформальна освіта за темами курсу. Форми інформальної освіти (самоосвіти): очна (тренінги, майстер-класи, семінари, майстерні тощо), дистанційна (дистанційні курси, семінари, конференції, вебінари).

Відповідно до «Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (протокол №16 від 25 листопада 2024 року)» (<https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf>) допускається зарахування окремих практичних занять, навчальних елементів та отримання додаткових балів при наявності сертифіката (свідоцтва, тощо), отриманого здобувачем у неформальній освіті (курси, тренінги) з вивчення тем, охоплених змістовим наповненням курсу. За умови проходження навчальних тренінгів в рамках інформальної освіти на фахових платформах Prometheus (<https://prometheus.org.ua>), EdEra (<https://ed-era.com/courses>) та інших, виконання всіх завдань та отримання безкоштовного сертифікату, здобувач може отримати додатково 5 балів до підсумкової оцінки по освітній компоненті. Оцінювання 0,5 бала за 1 год. навчання за курсом, що відповідає тематиці навчальної дисципліни.

Рекомендована література

Основна література

1. Безуглий В.В., Козинець С.В. Регіональна економіка та соціальна географія світу: Посібник. К.: Видавничий центр «Академія», 2003. 688 с.
2. Заячук О. Рівень соціально-економічного розвитку обласного регіону – передумова та індикатор розвитку освітньо-виховного комплексу /О. Заячук / Науковий вісник Волинського національного університету ім.. Л. Українки. Серія : Географічні науки – Луцьк: Видавництво ВНУ. 2010. №15. 179 с. С. 60-66.
3. Заячук М., Заячук О, Заячук А. Просторовий ресурс території м. Чернівці: хронологічний та хорологічний аналіз. // Вісник Київського національного ун-ту ім. Т. Шевченка. Географія ½(78/79). 2021. С. 26-32.
4. Книш М. М. Економічна і соціальна географія країн, що розвиваються : нав. посібник. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2006. 264 с.
5. Книш М. М. Регіональна економічна і соціальна географія світу (Латинська Америка та Карибські країни, Африка, Азія, Океанія) // Regional Economic and Social Geography of the World : нав. посібник / М. М. Книш, О. І. Мамчур. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2013. 368 с.
6. Кузик С. Регіональна економічна і соціальна географія світу (розвинені країни) : навч. посібник / С. Кузик, Л. Котик, І. Ванда. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 148 с.
7. Соціальна географія : підручник / за ред. Л. Немець та К. Мезенцева. Київ : Фенікс, 2019. 304 с.
8. Територіальний розвиток в Україні: розвиток агломерацій та субрегіонів : посібник / Проект USAID «Локальні інвестиції та національна конкурентоспроможність» (USAID ЛІНК). Київ, 2012. 183 с.
9. Цапок С. Етнодемографічна картина сучасного світу (енциклопедичне дослідження).Львів: ІРД НАН України, 2007. 418 с.
- 10.Світова економічна ситуація та перспективи 2026 року. Режим доступу: <https://desapublications.un.org/publications/world-economic-situation-and-prospects-2026>
- 11.Глобальні ризики. <https://davidhumeinstitute.org/latest-news/2025/1/21/2025g>
- 12."World Bank: Country and Lending Groups 2026" <https://datahelpdesk.worldbank.org/knowledgebase/articles/906519-world-bank-country-and-lending-groups>
- 13.Світовий енергетичний огляд. <https://www.iea.org/reports/world-energy-outlook-2025/executive-summary>
- 14.Фокус економік від Світового Банку. <https://www.focus-economics.com/countries/>
- 15."Human Development Report 2024/2025" (UNDP) <https://hdr.undp.org/content/human-development-report-2025>
- 16.Рейтинг: 50 найбільших економік світу за ВВП у 2026 році <https://www.visualcapitalist.com/ranked-the-worlds-50-largest-economies-by-gdp-in-2026/>

Політика академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти зобов'язані виконувати положення принципів академічної доброчесності: виконувати всі поточні завдання та підсумковий контроль самостійно без допомоги сторонніх осіб; не допускати списування під час проведення контрольних заходів (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв); надавати для оцінювання лише результати власної роботи; не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів; не публікувати і не розповсюджувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/bkyl5klw/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>);
- «Положенням про виявлення та запобігання академічному плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» (https://www.chnu.edu.ua/media/vupnho4k/plozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf)